

ROZMAWIAMY O UCHODźCACH

Opracowanie Małgorzata Pysiak z Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2019 r. Materiał pomocniczy do omawiania z młodzieżą na zajęciach przedmiotowych sytuacji polityczno-społecznej w wybranych krajach pod kątem migracji ludności.

JEMEN

W Jemenu od 2015 roku toczy się wojna domowa między uznawanym przez społeczność międzynarodową rządem pod przywództwem prezydenta Hadiego ze wsparciem koalicji arabskiej (lider: Arabia Saudyjska) a rebeliantami z ruchu Huti. Konflikt charakteryzuje się szybko przemieszczającymi się liniami frontu, doprowadzając do zacierania się granic terytorialnego wpływu, co w konsekwencji powoduje brak jakiegokolwiek stabilności dla mieszkającej tam ludności. Wojna domowa wpłynęła katastrofalnie na sytuację socjo-ekonomiczną Jemenu, która już wcześniej nie należała do najlepszych i doprowadziła do największego obecnie światowego kryzysu humanitarnego. Kraj zmaga się z klęską głodu, epidemią cholery i dyfrenty, i niemożnością zaspokojenia podstawowych potrzeb. Według raportu ONZ, walki toczące się między 2015 a 2017 rokiem spowodowały śmierć więcej niż 5 tysięcy cywilów w tym prawie 1 200 dzieci.

- Liczba uchodźców (dane z 2018 roku): 190 352
 - Oman 51 000
 - Somalia 40 044
 - Arabia Saudyjska 39 880
 - Dżibuti 37 428
 - Etiopia 14 602
 - Sudan 7 398
- Osoby wewnętrznie przesiedlone: 3 627 250

Źródło: <https://www.refworld.org/country,,UNHCR,,YEM,,5c52c7387,0.html>

<http://data.unhcr.org/yemen/regional.php>

SYRIA

Wojna domowa w Syrii rozpoczęła się w marcu 2011 roku i ma swoje źródła w tzw. Wiośnie Arabskiej – fali antyrządowych protestów w krajach arabskich, która zapoczątkowała strajki również w Syrii przeciwko panującemu wtedy autorytarnie od 11 lat prezydentowi Baszszarowi al-Asadowi. Protestujący w niedługim czasie podzielili się na wiele konkurujących ze sobą o władzę ugrupowań, z których najważniejsze są Narodowa Rada Syryjska, Wolna Armia Syrii i Syryjski Front Rewolucyjny. Rebelianci otrzymują wsparcie od USA, Arabii Saudyjskiej, Turcji i innych w regionie Bliskiego Wschodu. Prezydent wspierany jest przez Rosję i Iran. Obie strony konfliktu oskarżone są o złamanie praw człowieka, w tym przynajmniej 85 ataków z użyciem broni chemicznej, porwania, aresztowania i tortury. Jednak konflikt między rebeliantami a rządem nie jest jedynym, który przetacza się przez kraj. W międzyczasie na terenie kraju rozpoczęły się również walki przeciwko Państwu Islamskiemu oraz militarna operacja prowadzona przez Turcję wobec syryjskich Kurdów. Według wyliczeń ONZ, ponad 400 000 ludzi zostało zabitych od początku konfliktu. Ludność cywilna ma ograniczony dostęp do szkół, szpitali, wody pitnej i elektryczności.

ROZMAWIAJMY O UCHODźCACH

- Uchodźcy: 5 642 585
 - Turcja 3 674 588
 - Liban 919 578
 - Jordania 654 955
 - Irak 229 285
 - Egipt 129 295
 - Inne 35 713
- Osoby wewnętrznie przesiedlone: ok. 6,2 miliona

Źródło: <https://www.hrw.org/middle-east/n-africa/syria>
<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/syria>
<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/civil-war-syria>

SUDAN POŁUDNIOWY

Wojna domowa w Sudanie Południowym ma swoje podłoże w konflikcie między dwoma największymi grupami etnicznymi kraju: Dinkami a Nuerami. Kiedy w grudniu 2013 roku prezydent Salva Kiir odwołał Rieka Machara z funkcji wiceprezydenta, Siły Zbrojne Sudanu Południowego podzieliły się na dwie frakcje: Dinkowie poparli Kiira a Nouerowie Machara. Konflikt szybko rozprzestrzenił się na cały kraj. Uzbrojone grupy dokonują zbrodni przeciwko ludności cywilnej z przeciwnej grupy etnicznej, gwałcą i molestując, niszczą domy i całe wioski oraz rekrutując 6,5 tysiąca dzieci do swoich szeregów. Na przestrzeni lat liczne próby zaprowadzenia pokoju i zawieszenia broni były bombardowane kolejnymi wybuchami agresji. Konflikt uniemożliwił rolnikom uprawę ziemi i zbieranie plonów, co doprowadziło do klęski głodu. W trakcie wojny domowej zostało zabitych ponad 50 000 ludzi, według ostatnich oszacowań może to być nawet 383 000¹.

- Uchodźcy: 2 244 397
 - Sudan 859 286
 - Uganda 848 203
 - Etiopia 314 546
 - Kenia 119 110
 - Demokratyczna Republika Konga 103 252
- Osoby wewnętrznie przesiedlone: 1 840 000

Źródła: <https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/civil-war-south-sudan>
<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/south-sudan>
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20180716_OCHA_SouthSudan_Humanitarian_Bulletin%236.pdf
https://data2.unhcr.org/en/situations/southsudan#_ga=2.260361864.404564338.1571384548-398204303.1571384548

UKRAINA

Kryzys na Ukrainie rozpoczął się od protestów w Kijowie (tzw. Euromajdan) w listopadzie 2013 roku przeciwko decyzji Wiktora Janukowycza o odrzuceniu umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską, która dałaby możliwość większej integracji ekonomicznej. Po brutalnej próbie stłumienia protestów przez jednostki specjalne „Berkrut”, w kraju rozpoczęły się masowe protesty, co zaostriżyło konflikt. Prezydent Janukowycz uciekł z kraju w lutym 2014 roku. W marcu 2014 roku rosyjskie oddziały przejęły kontrolę nad Krymem, po czym Rosja dokonała jej aneksji w budzącym wątpliwości referendum. Władimir Putin powoływał się na potrzebę zapewnienia ochrony rosyjskich i rosyjskojęzycznych mieszkańców na Krymie i w południowowschodniej Ukrainie. Kryzys zaostriżył podziały etniczne, w wyniku czego niedługo potem w kolejnych regionach uaktywnili się pro-rosyjscy separatyści. Od tamtej pory na wschodzie Ukrainy toczą się walki między wojskiem Ukrainy a separatystami wspieranymi przez Rosję. Według ostrożnych szacunków od kwietnia 2014 roku zabito ponad 10 300 ludzi (w tym ponad 3 000 cywilów) i zraniono prawie 24 000. Ostrzał powoduje również straty w domach i krajowej infrastrukturze; od 2014 roku zostało zniszczonych 740 szkół.

- Uchodźcy: 2620
- Osoby wewnętrznie przesiedlone: 1 800 000

Źródła:

<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/ukraine>

<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine>

<https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=23320&LangID=E>

WENEZUELA

- Uchodźcy: 3 400 000
 - Wenezuela 1 100 000
 - Peru 506 000
 - Chile 288 000
 - Ekwador 221 000
 - Argentyna 130 000
 - Brazylia 96 000

Wenezuela mierzy się obecnie z ekonomicznym i humanitarnym kryzysem, który jest wynikiem rządów ostatnich dwóch prezydentów: Hugo Chaveza i X Maduro. Wenezuela posiada największe na świecie złoża ropy naftowej, co pozwoliło prezydentowi Chavezowi na utrzymanie stabilnej gospodarki i dobrobytu w kraju. Jednak lata złych decyzji ekonomicznych, korupcji, oparcie gospodarki prawie wyłącznie na eksporcie ropy i spadek cen ropy w 2014 roku doprowadził do gwałtownego kryzysu ekonomicznego. Kolejny prezydent próbował rozwiązać kryzys poprzez dodrukowanie pieniędzy, co doprowadziło do hiperinflacji. Maduro w maju 2018 roku został ponownie wybrany na prezydenta w wyborach, które uznawane są m.in. przez Grupę Lima za sfałszowane. Lider opozycji określił wybory jako nielegalne i został uznany za prezydenta przez USA, Kanadę, większość Unii Europejskiej, ale Maduro dostaje wsparcie m.in. od Chin, Kuby, Rosji i Turcji. Rząd represjonuje swoich przeciwników, brutalnie tłumiąc strajki, więząc

ROZMAWIAMY O UCHODźCACH

oponentów i stawiając cywilów przed sąd wojskowy. Większość Wenezuelczyków nie ma stałego dostępu do jedzenia i leków. Brak dostępu do służby medycznej doprowadził do epidemii chorób i zwiększenia się liczby zgonów.

Źródła:

<https://www.iom.int/news/venezuelan-outflow-continues-unabated-population-abroad-now-stands-34-million>

<https://www.cfr.org/report/venezuelan-refugee-crisis>

<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/instability-venezuela>

<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/venezuela>

BIRMA (MJANMA) – MUŻŁMANIE ROHINGJA

Muzułmanie Rohingja są jedną z najbardziej prześladowanych mniejszości na świecie. Jest to etniczna grupa mużłmanów licząca około miliona osób, zamieszkująca południowozachodnią część Birmy. Społeczność jest nieakceptowana przez prawie w całości buddyjską społeczność kraju. Nacjonalistyczne grupy buddyjskie podżegają do bojkotu mużłmańskich sklepów, ataków na społeczność i postulują wydalenie mużłmanów z kraju. W efekcie etnicznego konfliktu wiele wsi zostało całkowicie spalonych, rodziny są rozdzielane i zabijane, a kobiety i dziewczyny grupowo gwałcone. Wielu Rohingja postanowiło uciec z kraju i udać się do Bangladeszu, gdzie znaleźli tymczasowe schronienie w Cox Bazar – obecnie największym obozie uchodźców na świecie.

- Uchodźcy:
 - Bangladesz: 745 000
- Osoby wewnętrznie przesiedlone: 128 000

Źródła:

<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/rohingya-crisis-myanmar>

<https://www.unocha.org/rohingya-refugee-crisis>